

BELEVING FYSIEKE OMGEVING

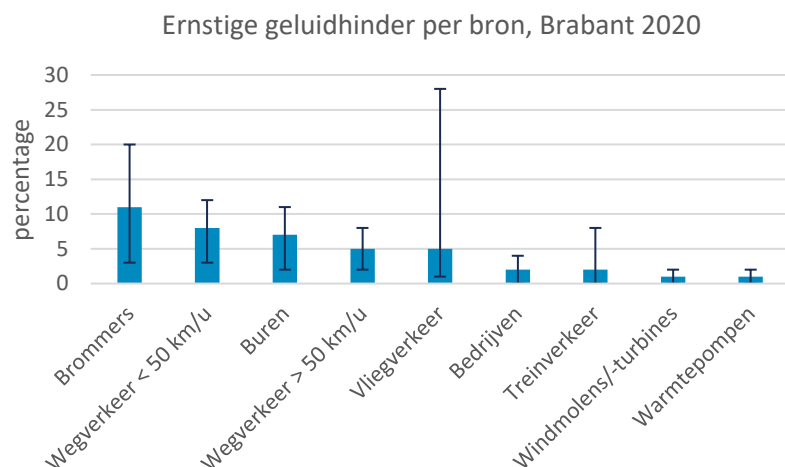
Volwassenen

Een gezonde leefomgeving is een belangrijke voorwaarde voor gezondheid. Bronnen in de woonomgeving kunnen de gezondheid direct maar ook indirect, door bezorgdheid en stress, aantasten. Niet alleen blootstelling speelt daarbij een rol, maar ook context en persoon ([RIVM](#)). In Brabant ervaart 25% van de 18-64-jarigen ernstige geluidhinder en 11% ernstige geurhinder, maar deze percentages variëren sterk per gebied. De inrichting van de woonomgeving biedt ook kansen voor gezondheid: om te ontmoeten, tot rust te komen, te bewegen of om verkoeling te vinden op warme dagen. Het rapport 'Kernwaarden gezonde leefomgeving' biedt handvatten om op lokaal niveau aan de slag te gaan met de gezonde leefomgeving ([GGD GHOR](#)).

Ernstige geluidhinder bij 1 op de 4 Brabanders

Van de 18-64-jarigen ervaart gemiddeld 25% ernstige geluidhinder door bronnen in de woonomgeving. De meest voorkomende bronnen zijn wegverkeer (met name brommers) en burens. Vergeleken met 2016 is de hinder door brommers/scooters en vliegverkeer met 2 procentpunten toegenomen.

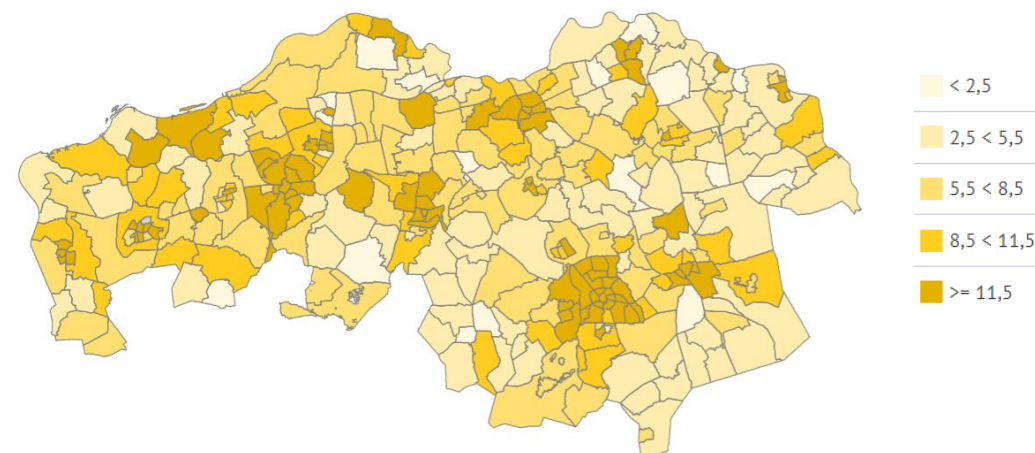

Geluidhinder varieert echter sterk per gebied. De figuur geeft het gemiddelde aandeel ernstig gehinderden aan in Brabant en de totale spreiding naar gemeenten. Het grootste verschil is te zien bij vliegverkeer: gemiddeld is 5% van de Brabanders ernstig gehinderd door dit geluid, maar dit varieert per gemeente van 1% tot 28% van de 18-64-jarigen. De ligging ten opzichte van aanvliegroutes van vliegvelden speelt hierbij een rol.

Hinderbeleving varieert per buurt of wijk

De hinder varieert tussen gemeenten maar ook op wijkniveau. Resultaten op gemeentenniveau geven daarom niet altijd een goed beeld van de milieuhinder omdat de cijfers worden gemiddeld. In de kaart is te zien dat in (wijken van) grote steden meer geluidhinder van brommers ervaren wordt dan in buitengebieden.

[Ernstige geluidhinder](#) (%) door brommers/scooters per wijk, 2020

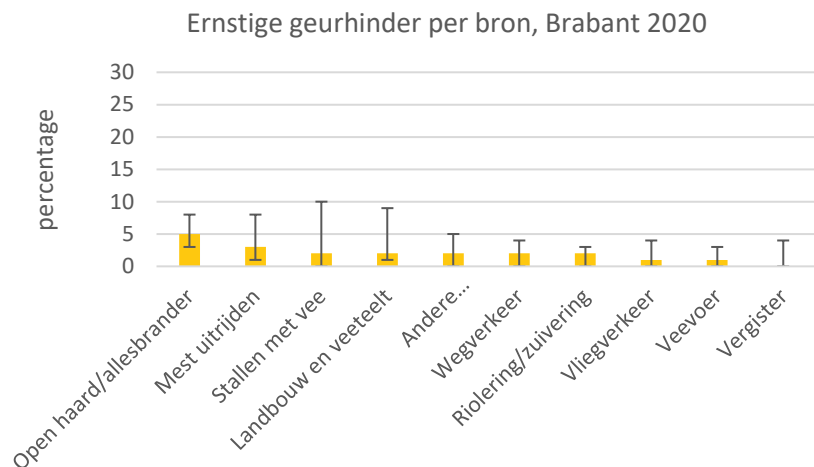

7% ernstige slaapverstoring door geluid van verkeer en/of industrie

De mate van slaapverstoring door geluid is Brabant-breed alleen nagevraagd voor de bronnen wegverkeer (onder/boven 50 km/u), treinverkeer, vliegverkeer en bedrijven/industrie. Deze bronnen geven bij 7% van de 18-64 jarigen ernstige slaapverstoring. Wegverkeer <50 km/u geeft de meeste slaapverstoring (4%). De spreiding per gemeente loopt van 0 tot 8% bij wegverkeer <50 km/u en vliegverkeer.

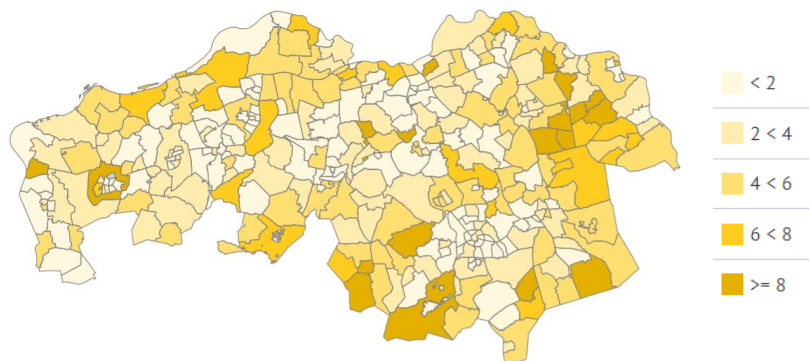
Ernstige geurhinder bij 1 op de 9 Brabanders

Elf procent van de 18-64-jarigen ervaart ernstige geurhinder. Het stoken van houtkachels, barbecues, open haarden of allesbranders wordt daarbij het meest genoemd (5%). Per bron zijn er nauwelijks verschillen ten opzichte van 2016.

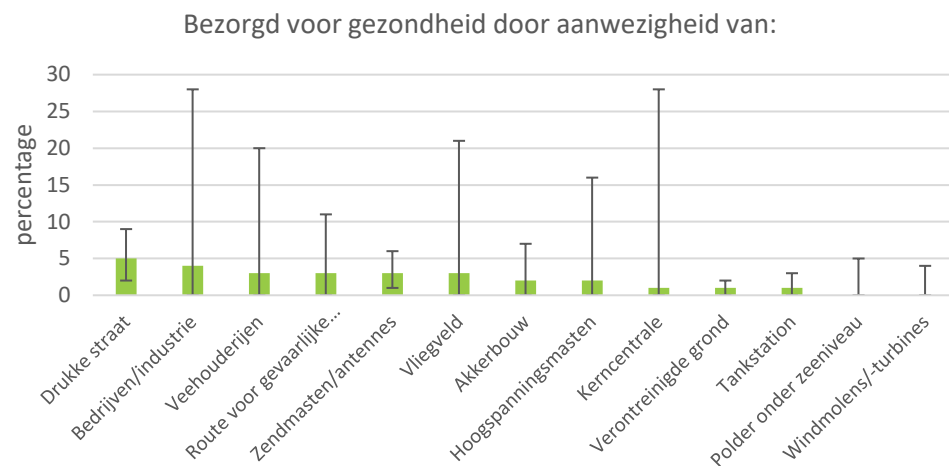
Landbouw- en veeteeltactiviteiten, mest uitrijden en stallen met vee zorgen lokaal voor veel geurhinder, in sommige gemeenten tot 10% en in sommige wijken tot 17% van de 18-64-jarige inwoners. Vooral in het oosten en zuiden van Brabant zijn gebieden met veel hinder.

[Ernstige geurhinder](#) (%) door landbouw-/veeteeltactiviteiten per wijk, 2020

Veel lokale variatie in de risicobeleving van de woonomgeving

Op provincieniveau is 17% van de 18-64-jarigen bezorgd over de invloed van de directe omgeving op de gezondheid. Gemiddeld wordt 'wonen in een drukke straat' het meest genoemd (5%), maar op lokaal niveau zijn er uitschieters bij 'bedrijven/industrie' (Moerdijk: 28%), 'kerncentrale' (Woensdrecht: 28%), 'vliegveld' (Eersel: 21%) en 'veehouderijen' (Gemert-Bakel: 20%).

Wie zijn de mensen die ernstige hinder ervaren en bezorgd zijn?

In het algemeen ervaren **25-64-jarigen** meer geluid- en geurhinder en bezorgdheid dan de groep 18-24-jarigen. Datzelfde geldt voor mensen met een **lager inkomen** ten opzichte van mensen met hogere inkomens. **Hoger opgeleiden** ervaren meer geluidhinder en bezorgdheid maar niet meer geurhinder dan lager opgeleiden. Geurhinder en bezorgdheid voor gezondheidseffecten zijn meer aanwezig in de **niet-stedelijke gebieden**, terwijl geluidhinder meer ervaren wordt in de **sterk verstedelijkte gebieden**. **Vrouwen** ervaren (iets) meer geurhinder en bezorgdheid dan mannen, maar niet meer geluidhinder. Deze achtergrondkenmerken verklaren maar een klein deel van de variatie in hinder en bezorgdheid. De aanwezigheid van bronnen in de woonomgeving speelt een grotere rol.

Gezondheidseffectscreening – handboek voor een gezonde leefomgeving

GGD GHOR Nederland heeft een handboek Gezondheidseffectscreening (GES) laten ontwikkelen. Per milieuaspect (geluidhinder, geurhinder, luchtverontreiniging en extern veiligheid) wordt op basis van kengetallen, o.a. het aandeel ernstig gehinderden, een GES-score toegekend. Een GES-score van 6 of hoger betekent dat het Maximaal Toelaatbare Risico voor blootstelling wordt overschreden.

Bezorgd over veehouderij met:

Varkens
24%

Pelsdieren
23%

Kippen/kuikens
15%

Geiten
11%

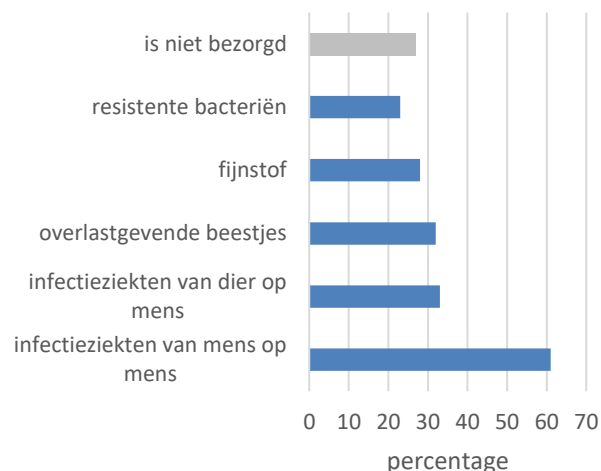

Rundvee
8%

Vergeleken met 2016 maken meer mensen zich zorgen over varkens-, rundvee- en met name pelsdierbedrijven (5% in 2016). Dit laatste houdt waarschijnlijk verband met uitbraken van corona bij nertsenfokkerijen.

Bijna driekwart van de 18-64-jarigen maakt zich zorgen over blootstelling aan ziekteverwekkers of fijnstof

Is bezorgd over blootstelling aan
(Brabant 2020):

Midden in de coronacrisis is het niet vreemd dat ruim 60% van de mensen aangeeft zich zorgen te maken over infectieziekten die overdraagbaar zijn van mens op mens.

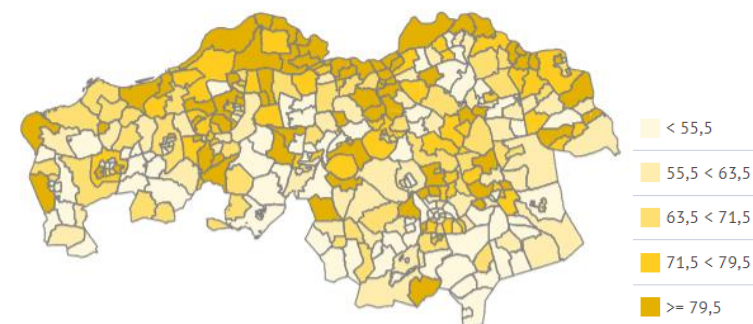
De vragen over fijnstof, infectieziekten overdraagbaar van dier op mens en resistente bacteriën zijn in 2016 ook gesteld. Vooral de van dier op mens overdraagbare ziekten zorgen in 2020 voor meer bezorgdheid (+8%) maar ook de blootstelling aan fijnstof (+3%).

Zie de [Brabantse Omgevingscan](#) (BrOS) voor meer duiding bij omgevingsfactoren en beleving, kansen voor gezondheid en goede voorbeelden.

In het zuiden van Brabant is behoefte aan water in de woonomgeving

Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. In Brabant vindt 82% van de 18-64-jarigen dat er voldoende groen is in de woonomgeving, maar slechts 65% vindt dat er voldoende water is. Dit hangt samen met verkoeling: 60% vindt dat er voldoende plekken voor verkoeling zijn in de buurt.

[Voldoende water](#) in de buurt (%), 2020

Beleving eigen buurt (Brabant, 2020)

